

امام خامنه‌ای در دیدار دست‌اندرکاران برگزاری همایش بین‌المللی تفسیر تسنیم

حوزه علمیه وام‌دار آیت‌الله جوادی آملی است

بیانات رهبر معظم انقلاب اسلامی در دیدار دست‌اندرکاران برگزاری همایش بین‌المللی تفسیر تسنیم که در تاریخ ۴ اسفند ۱۴۰۳ برگزار شده بود، دوشنبه ۶ اسفند در محل برگزاری این همایش در قم منتشر شد.

به گزارش پایگاه اطلاع‌رسانی دفتر رهبر معظم انقلاب، معظم‌له در این دیدار، با تجلیل از شخصیت ممتاز حضرت آیت‌الله جوادی آملی، مفسّر بزرگ قرآن کریم و صاحب تفسیر گران‌سنگ تسنیم، حوزه علمیه را وام‌دار مجاهدت این عالم فرزانه در ممارست بیش از ۴۰ ساله برای تحقیق و تدریس و تألیف تفسیر تسنیم دانستند و افزودند: البته فعالیت‌های آیت‌الله جوادی آملی در زمینه علوم عقلی و نقلی و کارهای فقهی، فلسفی و عرفانی ایشان، همگی مهم و درخور تقدیر است؛ اما هیچ‌کدام قابل مقایسه با کار تفسیر قرآن ایشان نیست.

حضرت آیت‌الله خامنه‌ای، تفسیر تسنیم را مایه افتخار شیعه و حوزه علمیه خواندند و در بیان برخی خصوصیات این تفسیر گفتند: قوت تفکر عقلانی مفسّر محترم، کمک زیادی به فهم نکات لطیف و ظریف نهفته در آیات قرآن کرده است. همچنین این تفسیر، مشابه تفسیر المیزان اما به‌روزر و با گستردگی بیشتر، سرشار از مطالب دانستنی و قابل استفاده و در واقع یک دائرةالمعارف جامع است. حضرت آیت‌الله خامنه‌ای، تنظیم و نگارش فهرستی فنی و موضوعی برای استفاده بهینه از محتوای این تفسیر مرجع را ضروری دانستند.

ایشان با ابراز تأسف از کم‌توجهی به مقوله تفسیر در حوزه‌های علمیه، یاد علامه طباطبایی رحمته‌الله صاحب تفسیر المیزان به‌عنوان بنیان‌گذار توجه به تفسیر و مفاهیم قرآنی در حوزه علمیه را گرامی داشتند و خاطرنشان کردند: برگزاری حدود ۲۰۰ درس تفسیر قرآن در حوزه علمیه قم، مژده و خیر خوبی است که باید این رویکرد را تقویت و پایدار کرد.

رهبر انقلاب، تکمیل ترجمه عربی تفسیر تسنیم برای استفاده از آن در جهان اسلام را ضروری خواندند و از حضرت آیت‌الله جوادی آملی و گروه محققان این تفسیر تشکر و قدردانی کردند.

در ابتدای این دیدار، آیت‌الله اعرافی مدیر حوزه‌های علمیه کشور گزارشی از برگزاری همایش تفسیر تسنیم و ویژگی‌ها و رویکردهای ممتاز این تفسیر از جمله رویکرد موضوعی و تقریبی و نگاه روز آن ارائه کرد.

حجت‌الاسلام والمسلمین مرتضی جوادی آملی رئیس مؤسسه «اسراء» نیز در این دیدار، درباره شیوه نگارش و تنظیم تفسیر تسنیم و گروه‌های تحقیقی و پژوهشی که در این زمینه همراه بوده‌اند، گزارشی بیان و سلام آیت‌الله جوادی آملی به رهبر انقلاب اسلامی را ابلاغ کرد.

● **آیت‌الله‌العظمی جوادی آملی**

امام‌فعلی‌را جانشین‌امام‌عصر علیه‌السلام بدانیم

حضرت آیت‌الله جوادی آملی با اشاره به حضور شهید سیدحسن نصرالله در درس تفسیر در قم بیان کردند: اینکه شهید سیدحسن دنیا را تکان داد، به برکت قرآن بود. وقتی ایشان قرآنی زندگی کرد و با عترت و اهل بیت علیهم‌السلام بود، به این مقام رسید. این راه برای همه باز است.

به گزارش خبرگزاری حوزه، حضرت آیت‌الله جوادی آملی ۶ اسفند در همایش رونمایی از اثر گران‌سنگ تفسیر تسنیم در مدرسه عالی دارالشفا۷ قم با ذکر این مطلب که تفسیر تسنیم، اثر و محصول حوزه علمیه است، گفتند: بیش از هفتادسال پیش که در حوزه قم حضور یافتیم، در

امام حی و حاضر را شناختند و در مقابل ایشان صف‌آرایی کردند. ایشان در خطبه الجاهلیه بارها به این بحث اشاره کرده‌اند. یکی از گناهان مهم که در گذشته بیشتر بیان می‌شد مسأله «تعرب بعد از الهجره» است. این مسأله به مسأله مهاجرت از مکه به مدینه بر می‌گردد که خداوند این مهاجرت را بیشتر یک مهاجرت الهی قلمداد می‌کند. خداوند به این معنی اشاره می‌کند که پرندگان نیز مهاجرت می‌کنند. خداوند به مهاجرین امر می‌کند که در این مسیر رزق خود را از خدا بخواهید.

معظم‌له یادآور شدند: هجرت با عقلانیت و فضیلت و ادب و کمال که همراه شد، هجرت واقع پیش می‌آید. اگر جنگ جمل و صفین پیش می‌آید به دلیل همان تعرب بعد الهجره است یعنی آنها دوباره از نظام ساختاری الهی به نظام جاهلی برگشتند. مثل بعضی‌ها که دم از پهلوی می‌زنند از همین سنخ هستند.

معظم‌له بیان کردند: همه روایاتی که مسأله امامت را مطرح می‌کند چندان کاری به جهل‌زدایی و جهالت‌زدایی ندارد. اصرار اینکه اگر کسی بدون امام بمیرد به مرگ جاهلی مرده است، به این است که نقش امام جاهلیت‌زدایی است.

حضرت آیت‌الله جوادی آملی اظهار کردند: امام‌شناسی یک بحث است و مسأله اصلی مهجور بودن امامت است. اگر امامت درست شد، عقل و علم هم زنده است. علم و عقل زمانی معتبر است که نظام نظام معتبر باشد. کار بزرگ امام راحل آن بود که تنها شاهنشاهی را به جمهوری مبدل نکرد، بلکه نظام امامت و امت را ایجاد کرد.

ایشان با اشاره به روایت «العلما ورثة الانبياء» گفتند: امام راحل بحث امام زمان علیه‌السلام را در همه ابواب این نظام و کشور توسعه دادند و جایگاه رهبری را از جایگاه العلما ورثة الانبياء در جایگاه نیابت مطرح کردند.

معظم‌له خاطرنشان کردند: اداره حوزه و دانشگاه با آیه تفرّ تأمین می‌شود. ولی العلما ورثة الانبياء یک جمله خبری است یعنی باید همه بکشید که فرزندان پیغمبر شوید. معجزه راه عقلی و فکری ندارد بلکه نیازمند قداست روح است. همچون داستان حضرت داوود علیه‌السلام که زره بافی و موم شدن آهن در دست ایشان مصداق تبعیت از یک علم و یک کار غیرعلمی بود. کسی نمی‌تواند با درس خواندن معجزه بیاورد بلکه این مسأله به طهارت روح وابسته است.

ایشان افزودند: اگر بخواهیم وارث امام بشویم، باید معجزه او را بفهیم و دریابیم. وارث شدن نیازمند مسیر علم نیست. یک تاجرزاده‌ای که سرمایه‌دار شده است، از راه فکر ثروتمند نشده است. باید ورثه پیامبر باشیم. باید با پیوند واقعی به انبیا برسیم که جز با طهارت و ملکوتی فکر کردن حاصل نمی‌شود.

معظم‌له بیان کردند: علوم قریبه و غریبه علم است که دارای موضوع و محمول و نسبت است، ولی دارای حرمت است. ولی معجزه جزو غریبه و قریبه نیست بلکه جزو روابط ذاتی است. به همین دلیل است که علما ورثه انبیاء هستند. وارث امام بودن مهم است. اینکه حسین بن علی علیه‌السلام وارث همه انبیا شده، به این دلیل است.

حضرت آیت‌الله جوادی آملی اظهار کردند: وظیفه ماست که نظام امام و امت را حفظ کنیم زیرا انقلاب نیز از برکات حضرت ولی عصر علیه‌السلام است. مرجع شدن عادی است چون بسیاری از افراد به مرجعیت رسیدند ولی وارث امام شدن مهم

است. البته این امر نیز شدنی است.

ایشان افزودند: نظام امامت و امت پس از رژیم پهلوی پدیدار شد. باید تلاش کنیم که امام فعلی ما را جانشین امام عصر علیه‌السلام بدانیم. باید اساس دین را دریابیم. باید امامی فکر کنیم. باید روی نهج البلاغه و اهل بیت علیهم‌السلام و قرآن فکر کنیم تا دین اهل بیتهی داشته باشیم. این بزرگان که رحلت کردند و شاگردانی تربیت کردند، اساس این شاگردان هم باید با علم‌الدراسه باشد هم به علم‌الوراثه بشود. مجتهد و مرجع به جای امام نمی‌نشینند بلکه وارث به جای امام می‌نشینند. ایشان افزودند: در ارث مالک به جای مالک می‌نشینند.

امامت همیشه پابرجا است. ارث به معنی انتقال مال نیست بلکه انتقال مالک است. در مسأله بیع ثمن به جای مثنم است ولی در ارث مالک به جای مالک است.

معظم‌له بیان کردند: شهید سیدحسن نصرالله سال‌هایی که در قم در درس تفسیر شرکت می‌کرد، آیاتی که همیشه در سخنرانی‌های خود بیان می‌کرد را فراگرفته بود. سال‌هایی که قم بود در تفسیر شرکت می‌کرد. در سفری که به لبنان رفتم نیز از آن دوران تحصیل در قم به نیکی یاد می‌کرد. آری، قرآن می‌تواند چنین افرادی بپروراند. قرآن کتاب عادی نیست چون جن و انس نمی‌توانند آن را بیاورند.

حضرت آیت‌الله جوادی آملی تصریح کردند: اینکه شهید سیدحسن نصرالله دنیا را تکان داد به برکت قرآن بود. وقتی ایشان قرآنی زندگی کرد و با عترت و اهل بیت علیهم‌السلام بود به این مقام رسید. این راه برای همه باز است.

ایشان اظهار کردند: در ادعیه روزهای اول ماه رمضان و همچنین مناجات شعبانیه به این امر می‌رسیم که ماه رمضان اول سال است. اینکه انسان باید در روزهای آخر ماه شعبان حساب سال خود را رسیدگی کند، به‌خاطر آن است که پیامبر و ائمه، این همه در ماه شعبان مشغول دعا و نماز و نیایش بودند.

معظم‌له افزودند: اینکه می‌گویند راه پیامبر صلی‌الله‌علیه‌وآله‌وسلم و اهل بیت علیهم‌السلام صراط مستقیم است، به معنی راه شویه نیست بلکه آنها ابرار یعنی خیر بی‌حد و نهایت هستند. مسیر پیامبر صلی‌الله‌علیه‌وآله‌وسلم و اهل بیت علیهم‌السلام بسان یک مسیر بیابانی بی‌خار و بی‌مانع است که مسیر برای رشد همه انسان‌ها را فراهم می‌کند و از هر مسیری که به این مسیر وارد شویم به سعادت می‌رسیم.

حضرت آیت‌الله جوادی آملی بیان کردند: این مسیر بی‌اندازه است. باید در این نظام در عرصه فضیلت و درستکاری و رسیدگی به خانواده‌های شهدا، فرهنگ شهدا و مردم و کشور همت گماریم. این مسیر خدمتگزاری همیشه باز و بی‌مانع است.

این مرجع تقلید در پایان از رهبر معظم انقلاب، مراجع عظام، علما، فضلا، مسئولان و مردم تقدیر و تجلیل کردند.

● **حجت‌الاسلام والمسلمین مرتضی واعظ جوادی**

تفسیر تسنیم علوم را به خدمت قرآن درآورد

حجت‌الاسلام والمسلمین مرتضی واعظ جوادی در آیین رونمایی تفسیر تسنیم گفت: تفسیر تسنیم از سال ۶۱ آغاز شد و تا سال جاری ادامه یافت. یکی از برکات تسنیم آن بود که جامعه اسلامی با عطر دل‌انگیز قرآن آشناتر شد و نه‌تنها مسأله آگاهی و شناخت، بلکه مسأله معرفت عمیق‌تر به لایه‌های زیرین قرآن نیز دیده شد.

وی افزود: اولین بهره تسنیم، ارتقای فضای معنوی جامعه اسلامی و عشق به قرآن در جامعه بود. امروز نیز در سراسر ایران که از طریق رسانه‌های رسمی کشور با این صوت و متن و حقیقت آشنا شدند، این فضا را کاملاً احساس کنند و اگر بخواهیم طراز قرآنی جامعه را با امروز مقایسه کنیم، قطعاً مقایسه‌ای امکان‌ناپذیر است، زیرا جامعه ما با حقایق قرآنی آشنا شده است.

رئیس بنیاد بین‌المللی علوم وحیانی اسراء تصریح کرد: علامه جوادی آملی در هر بابی از ابواب قرآن یعنی هر آیه‌ای از آیات الهی را از منظر علوم مختلف بررسی می‌کردند. یعنی اگر یک آیه‌ای ناظر به مسأله فقهی بود، فقیهانه آن را بررسی می‌کردند و نظر قرآنی خود را از آن منظور بیان می‌کردند. عده قرآن در فقه ما به عنوان یک منبع عظیم شناسایی شده است. این مسأله اختصاصی به مسأله فقه نیز ندارد، یعنی اگر یک مسأله کلامی چون جبر و اختیار و قضا و قدر و یا خیر و شر یا توحید به معنای ذاتی و صفاتی و افعالی و ربوبی مطرح می‌شد، ایشان به عنوان یک متکلم به‌تمام‌معنا وارد می‌شدند. ایشان از منظر علم کلام به تفسیر می‌نگریستند.

حجت‌الاسلام والمسلمین جوادی یادآور شد: اگر مسأله حکمی نیز بود ایشان از منظر درگاه علم حکمت وارد می‌شدند و ورود و خروج حکیمانه‌ای داشتند. همانگونه که در عرفان نظری و عملی نیز ورود داشتند از مبنای این دو علم وارد می‌شدند و مباحث عرفان نظری و عملی را در این تفسیر می‌آوردند.

وی گفت: مسئول سازمان جهانی اسلامی آیسکو در سال ۸۵ نوشت که آیت‌الله جوادی آملی، علم فلسفه، عرفان، کلام و.. را در خدمت قرآن قرار داد. یعنی این علوم در معرض اندیشه الهی قرآنی قرار گرفته است.

رئیس بنیاد بین‌المللی علوم وحیانی اسراء افزود: همانگونه که رهبری معظم انقلاب بیان کردند و این تفسیر را افتخاری برای حوزه قلمداد کردند، آیت‌الله اعرافی نیز با تمام وجود در این عرصه همت گمارد. علامه جوادی نیز تأکید کردند که این تفسیر، محصول همه حوزه‌های علمیه است.

حجت‌الاسلام والمسلمین جوادی در پایان بیان کرد: همه رسانه‌هایی که این سال‌ها افکار عمومی را در این حوزه آگاهی‌بخشی کردند نیز، نقش مهمی در ایجاد فضای عطرانگین قرآنی داشتند.